

สภาพทางกายภาพที่สัมพันธ์กับการใช้งานห้องอเนกประสงค์ ภายในอาคารสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่

Physical Feature Related to The Usage of Multipurpose Room in Royal Thai Embassies and Royal Thai Consulates General

รับบทความ	16/05/2019
แก้ไขบทความ	24/06/2019
ยอมรับบทความ	01/07/2019

ชลันธร ชูตินันท์
ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chalunthorn Chootinun
Department of Architecture, Faculty of Architecture, Chulalongkorn University
E-mail: chalunc@gmail.com

บทคัดย่อ

สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ห้องอเนกประสงค์เพื่อประกอบพิธีทางการทูตและกิจกรรมอื่น ๆ หลากหลายรูปแบบตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์กระทรวงการต่างประเทศเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถรองรับการดำเนินกิจกรรมหลากหลายรูปแบบและรองรับผู้ใช้งานหลายกลุ่ม นับว่าเป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาทในการแสดงออกถึงภาพลักษณ์และเกียรติภูมิของประเทศ การใช้งานดังกล่าวอาจนำมาซึ่งปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น ขนาดพื้นที่ไม่มีความยืดหยุ่นกับการจัดกิจกรรม องค์ประกอบของห้องไม่สอดคล้องกับรูปแบบการจัดกิจกรรม ซึ่งจะส่งผลต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทย อีกทั้งยังส่งผลต่อความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้ใช้พื้นที่และผู้เกี่ยวข้อง

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทางกายภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพทางกายภาพและการใช้งาน ปัญหาทางกายภาพที่เกิดจากการใช้งานห้องอเนกประสงค์ภายในอาคารสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ โดยมีระเบียบวิธีในการศึกษา คือ 1) ทบทวนเอกสาร หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาและวิเคราะห์จากแบบก่อสร้างทางสถาปัตยกรรม 3) สสำรวจสภาพทางกายภาพของห้องอเนกประสงค์โครงการกรณีศึกษา 4) สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง 5) วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ห้องอเนกประสงค์ควรถูกออกแบบให้มีความยืดหยุ่นสามารถรองรับการใช้พื้นที่เพื่อประกอบกิจกรรมแต่ละประเภทซึ่งมีความต้องการทางด้านกายภาพที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม ตลอดจนจำนวนและประเภทของผู้ใช้พื้นที่ ปัญหาทางกายภาพที่เกิดจากการใช้พื้นที่ที่พบมีสาเหตุจาก 1) ไม่ถูกจัดเตรียมไว้ในชั้นการออกแบบ 2) การใช้พื้นที่ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์แรกเริ่มในการออกแบบ

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพตามรูปแบบของกิจกรรมและประเภทของผู้ใช้งาน ควรมีการจัดทำรายละเอียดข้อกำหนดการออกแบบเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดรายละเอียดพื้นที่ใช้สอย ปัจจัยและเกณฑ์กำหนดสภาพทางกายภาพที่ต้องพิจารณาในการออกแบบพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ปรับปรุงอาคารสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ และผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ต่อไป

คำสำคัญ: ห้องอเนกประสงค์ สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ สภาพทางกายภาพ การใช้พื้นที่

Abstract

Royal Thai Embassy and Royal Thai Consulates General have employed multipurpose rooms to conduct their protocol and other events according to Ministry of Foreign Affairs's policies and strategic plans. The multipurpose rooms can accompany a variety of users and events, making them become a key representation of high dignity for Thailand. The various usages of the rooms might lead to certain problems and obstacles, namely limited spaces that are not flexible to host the events, the elements of the rooms that do not co-align with events' types, both of which might impact on the national image and the users' safety of lives and properties.

The aim of this research is to study about physical feature of multipurpose room, the relationship of physical feature and the usages of space, and the problems when using multipurpose rooms inside Royal Thai Embassy and Royal Thai Consulates General. The research methodologies are to 1) revise related documents and theories, 2) analyze from data collected from architectural structures drawing of the rooms, 3) explore the current physical features of multipurpose room in the case study, 4) interview related sample groups, and 5) analyze data, conclude finding, and give suggestions.

According to analytical data, the multipurpose rooms should be designed to have certain flexibilities that can support various usages for any events. Using the spaces for hosting each event, however, also demands distinct physical features which depend on the events' objectives, processes of hosting events, and sizes and types of the users. The physical problems found during utilizing the spaces are the fact that 1) the purpose and usage of the rooms are not taken into account during designing processes and 2) the using the rooms do not fit with the purposes of the room when they were first designed.

The findings illustrate that for one can achieve the highest results when hosting events that are varied in types and sizes, should cover informative contents about design requirements for using the rooms, along with factors and criteria that one should consider when designing effective spaces. With these in mind, this can have a profound impact on MFA officials whose responsibilities involve maintenance and designs of Royal Thai Embassy and Royal Thai Consulates General as well as professionals whose works relate to this issue.

keywords: *multipurpose room, Royal Thai Embassy, Royal Thai Consulates General, physical feature, the usage of space*

บทนำ

กระทรวงการต่างประเทศเป็นส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องกิจการต่างประเทศโดยตรง ซึ่งเป็นการกิจที่ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญมาโดยตลอด เนื่องจากตระหนักถึงคุณค่าของการธำรงและส่งเสริมความสัมพันธ์ฉันมิตรกับประเทศต่าง ๆ ในโลกด้วยสันติวิธี¹ จึงมีประวัติอันยาวนานและมีบทบาทที่ค่อนข้างชัดเจนในทุกยุคสมัย โดยมีสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ตั้งอยู่หลายแห่งในแต่ละภูมิภาค รวมทั้งสิ้น 95 แห่ง แบ่งเป็นสถานเอกอัครราชทูต 66 แห่ง และสถานกงสุลใหญ่ไทย 29 แห่ง² เพื่อใช้เป็นสถานที่ดำเนินกิจกรรมตามภารกิจและวัตถุประสงค์ของกระทรวงการต่างประเทศ

ห้องอเนกประสงค์เป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งภายในอาคารสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของกระทรวงการต่างประเทศ สามารถรองรับการดำเนินกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ รวมถึงผู้ใช้งานหลายกลุ่ม นับว่าเป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาทในการแสดงออกถึงภาพลักษณ์และเกียรติภูมิของประเทศและประชาชนชาวไทย

จากการศึกษาและสืบค้นข้อมูลเบื้องต้นพบว่า มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ห้องอเนกประสงค์ในสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่เพื่อประกอบพิธีทางการทูตและกิจกรรมอื่น ๆ หลากหลายรูปแบบตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์กระทรวงการต่างประเทศ การใช้งานดังกล่าวอาจนำมาซึ่งปัญหาและอุปสรรคในการใช้งานพื้นที่หลายประการ เช่น ขนาดพื้นที่ไม่มีความยืดหยุ่นกับการจัดกิจกรรม องค์ประกอบของห้องไม่สอดคล้องกับรูปแบบการจัดกิจกรรม ตลอดจนห้องอเนกประสงค์เป็นพื้นที่ที่มีบุคคลหลายกลุ่มเข้ามาใช้งานเป็นจำนวนมาก ซึ่งปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทย อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้ใช้พื้นที่และผู้เกี่ยวข้อง

กระบวนการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อสามารถรองรับการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด มีความซับซ้อนและต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการ เช่น ความสามารถในการเข้าถึงพื้นที่ ประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของการก่อตั้ง โดยอยู่ภายใต้งบประมาณการดำเนินโครงการด้านอาคารสถานที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดของกระทรวงการต่างประเทศ

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพตามรูปแบบของกิจกรรมและประเภทของผู้ใช้งาน จึงนำมาสู่ความจำเป็นในการศึกษาสภาพทางกายภาพที่สัมพันธ์กับการใช้งานห้องอเนกประสงค์ภายในอาคารสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ เพื่อทราบถึงปัญหาทางกายภาพที่เกิดจากการใช้พื้นที่ อันจะนำไปสู่แนวทางในการออกแบบและใช้พื้นที่อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบก่อสร้างสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ และผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพทางกายภาพและการใช้งานห้องอเนกประสงค์ภายในสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพทางกายภาพและการใช้งานห้องอเนกประสงค์ภายในสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่

¹ “นโยบายการต่างประเทศ,” กระทรวงการต่างประเทศ, สืบค้น 2 ตุลาคม 2561, <http://www.mfa.go.th/main/th/policy>.

² “สถานเอกอัครราชทูตไทยในต่างประเทศ,” กระทรวงการต่างประเทศ, สืบค้น 2 ตุลาคม 2561, <http://www.thaibembassy.org/>.

3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาทางกายภาพที่เกิดจากการใช้งานห้องอเนกประสงค์ภายในอาคารสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่

ขอบเขตของการศึกษา

1. ศึกษาเฉพาะห้องอเนกประสงค์ในอาคารที่ทำการสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้
 - 1.1. สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ประจำประเทศในกลุ่มอาเซียนที่กระทรวงการต่างประเทศเป็นเจ้าของอาคาร
 - 1.2. สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ที่ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงข้อมูลได้
2. ศึกษาเฉพาะห้องอเนกประสงค์ในอาคารที่ทำการสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่เท่านั้น ไม่ศึกษาอาคารทำเนียบเอกอัครราชทูตและบ้านพักกงสุลใหญ่
3. ศึกษาพื้นที่ส่วนสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง เฉพาะด้านตำแหน่งที่ตั้งและไม่ศึกษาส่วนสำนักงานและส่วนอื่น ๆ

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้ใช้แนวทางเชิงประจักษ์ (empirical research) โดยทำการสำรวจและรวบรวมข้อมูลจากสภาพพื้นที่จริงของโครงการกรณีศึกษา และนำข้อมูลและข้อค้นพบที่ได้ มาเปรียบเทียบกับกรอบแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยมีการวางแผนช่วงเวลาในการดำเนินการศึกษาออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลและทบทวนทฤษฎี เป็นการรวบรวมข้อมูลเชิงทฤษฎีจากการศึกษาหนังสือ เอกสารทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบห้องอเนกประสงค์ โครงการออกแบบก่อสร้างอาคารสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ในต่างประเทศ ขาวกิจกรมกระทรวงการต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานห้องอเนกประสงค์ในอาคารสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่
2. ศึกษาแบบสถาปัตยกรรมของอาคารโครงการกรณีศึกษา โดยเลือกกรณีศึกษาห้องอเนกประสงค์ในอาคารที่ทำการสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ประจำประเทศในกลุ่มอาเซียนที่กระทรวงการต่างประเทศเป็นเจ้าของอาคาร ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลเอกสาร เข้าสำรวจพื้นที่ และทำการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ จำนวน 3 กรณีศึกษา เพื่อศึกษาการออกแบบและวางผังของห้องอเนกประสงค์และพื้นที่กิจกรรมสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง
3. สำรวจสภาพทางกายภาพของห้องอเนกประสงค์โครงการกรณีศึกษา เพื่อศึกษาสภาพทางกายภาพปัจจุบันของห้องอเนกประสงค์ การใช้พื้นที่ห้องอเนกประสงค์ และปัญหาทางกายภาพที่เกิดจากการใช้ห้องอเนกประสงค์
4. สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วย 1) บุคลากรสำนักจัดหาและบริหารทรัพย์สิน กระทรวงการต่างประเทศ 2) บุคลากรประจำสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ และ 3) สถาปนิกผู้มีประสบการณ์ในการออกแบบอาคารสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่
5. วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ ทำการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแบบสถาปัตยกรรม การสำรวจสภาพทางกายภาพของพื้นที่ห้องอเนกประสงค์ภายในอาคารโครงการกรณีศึกษา และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม และทำการสรุปผลการศึกษาและเสนอแนะสภาพทางกายภาพที่สัมพันธ์กับการใช้งานห้องอเนกประสงค์ภายในอาคารสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่

นิยามศัพท์

- 1) สภาพทางกายภาพ (physical feature) หมายถึง สภาพของสิ่งก่อสร้างและวัตถุที่ประกอบรวมกันขึ้นเป็นสถานที่ที่จัดไว้เพื่อรองรับกิจกรรมและวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง
- 2) ห้องอเนกประสงค์ (multipurpose room) หมายถึง ห้องที่สามารถใช้ประโยชน์ได้หลายอย่างแล้วแต่ความต้องการ¹
- 3) อาคารที่ทำการ (chancery, chancellery) หมายถึง อาคารที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงานของข้าราชการและพนักงานสังกัดกระทรวงการต่างประเทศรวมถึงพนักงานท้องถิ่นและพื้นที่ปฏิบัติงานของสำนักงานอื่น ๆ ภายใต้อำนาจประเทศไทย ซึ่งมีเอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบสูงสุด²

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางกายภาพของห้องอเนกประสงค์โครงการกรณีศึกษา

ตาราง 1 การวิเคราะห์สภาพทางกายภาพของห้องอเนกประสงค์โครงการกรณีศึกษา

ประเด็นศึกษา	กรณีศึกษา		
	กรณีศึกษาที่ 01	กรณีศึกษาที่ 02	กรณีศึกษาที่ 03
			
ตำแหน่ง	ชั้น 1 อาคารที่ทำการ สอท.	ชั้น 2 อาคารที่ทำการ สกญ.	ชั้น 1 อาคารที่ทำการ สกญ.
รูปแบบและขนาดของพื้นที่	 สามารถจัดพื้นที่ใช้สอยภายในห้องอเนกประสงค์ได้ 1 รูปแบบ คือ 1. พื้นที่ห้องอเนกประสงค์ 129 ตาราง	 ภายในห้องมีชุดประตูด่านเพิ่มสำหรับ	 สามารถจัดพื้นที่ใช้สอยภายในห้องอเนกประสงค์ได้ 1 รูปแบบ คือ

¹ “พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554,” สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, สืบค้น 2 ตุลาคม 2561.

<http://www.royin.go.th/dictionary/>.

² สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ, คำศัพท์-คำย่อทางการทูตและการต่างประเทศ (กรุงเทพมหานคร: หจก.ภาพพิมพ์, 2556), 79.

	เมตร	แบ่งพื้นที่ใช้งาน สามารถจัดพื้นที่ใช้สอยภายในห้องอเนกประสงค์ได้ 6 รูปแบบ คือ 1. (2)(3) โถงขนาด 43 ตารางเมตร + (1)ห้องอเนกประสงค์ขนาด 92 ตารางเมตร 2. (2) โถงขนาด 20 ตารางเมตร + (1) ห้องอเนกประสงค์ขนาด 92 ตารางเมตร+ (3) ห้องอเนกประสงค์ขนาด 23 ตารางเมตร 3. (3) โถงขนาด 23 ตารางเมตร+ (1) ห้องอเนกประสงค์ขนาด 92 ตารางเมตร+ (2) ห้องอเนกประสงค์ขนาด 20 ตารางเมตร 4. (1) ห้องอเนกประสงค์ขนาด 92 ตารางเมตร+ (2) ห้องอเนกประสงค์ขนาด 20 ตารางเมตร+ (3) ห้องอเนกประสงค์ขนาด 23 ตารางเมตร 5. (1) ห้องอเนกประสงค์ขนาด 92 ตารางเมตร+ (2)(3) ห้องอเนกประสงค์ ขนาด 43 ตารางเมตร 6. (1)(2)(3) ห้องอเนกประสงค์ขนาด 136 ตารางเมตร	1. ห้องอเนกประสงค์ขนาด 171 ตารางเมตร+โถงขนาด 23 ตารางเมตร
การใช้วัสดุ	พื้น : หินอ่อน	พื้น : กระเบื้องยาง	พื้น : พรม
	ผนัง : ผนังฉาบปูนทาสีขาว	ผนัง : ผนังตกแต่งโครงไม้บุฟองยางหุ้มผ้า และผนังตกแต่งโครงไม้กรุลามิเนต	ผนัง : ผนังฉาบปูนทาสีขาว
	ฝ้าเพดาน : 1) ฝ้าเพดานยิปซัมบอร์ดฉาบเรียบทาสีขาว ระดับฝ้า 6.20 เมตร และฝ้าต่างระดับยิปซัมบอร์ดฉาบเรียบทาสีขาว เติบขอบไม้โดยรอบ ระดับ 6 เมตร 2) ฝ้าเพดานส่วนทางเข้า ยิปซัมบอร์ดฉาบเรียบทาสีขาว ระดับฝ้า 2.80 เมตร	ฝ้าเพดาน : 1) ส่วนโถงห้องอเนกประสงค์ ฝ้าเพดานและฝ้าเพดานต่างระดับอะลูมิเนียมบอร์ดสีขาว ระดับฝ้า 3.60 เมตร และ 3.80 เมตร 2) ส่วนห้องอเนกประสงค์ ห้องอเนกประสงค์ ฝ้าเพดานและฝ้าเพดานต่างระดับอะลูมิเนียมบอร์ดสีขาว ระดับฝ้า 3.60 เมตร และ 4.50 เมตร	ฝ้าเพดาน : ฝ้าเพดานยิปซัมบอร์ดฉาบเรียบทาสีขาว ระดับฝ้า 3.50 เมตร และฝ้าต่างระดับยิปซัมบอร์ดฉาบเรียบทาสีขาว ระดับฝ้า 3.80 เมตร

จากการศึกษาแบบสถาปัตยกรรม การเข้าสำรวจพื้นที่ห้องอเนกประสงค์ และการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสามารถวิเคราะห์สภาพทางกายภาพของห้องอเนกประสงค์ภายในอาคารสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่โครงการกรณีศึกษาโดยจำแนกประเด็นศึกษาได้ดังนี้

ตำแหน่งของห้องอเนกประสงค์และการเข้าถึงพื้นที่: จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า ห้องอเนกประสงค์ถูกกำหนดให้อยู่ใกล้ทางเข้าออกของอาคารชั้นที่ 1 และไกลจากพื้นที่ส่วนที่ทำการฯ (restricted area) มากที่สุด แต่ด้วยข้อจำกัดด้านรูปแบบและพื้นที่ของอาคารจึงทำให้ห้องอเนกประสงค์กลุ่มที่ 2 (กรณีศึกษาที่ 02) ถูกกำหนดให้อยู่ที่ชั้น 2 ของอาคาร และสามารถเข้าถึงพื้นที่ได้จากทางเข้าภายนอกอาคาร โดยไม่ผ่านพื้นที่ส่วนที่ทำการภายในอาคาร เนื่องจากอาคารเป็นที่ปฏิบัติการกิจของข้าราชการระดับสูง

รูปแบบของห้อง: จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาศาสนาสามารถจำแนกรูปแบบของห้องอเนกประสงค์เป็น 2 ลักษณะ คือ 1) ห้องอเนกประสงค์ที่ไม่สามารถรองรับการปรับรูปแบบพื้นที่ ได้แก่ กรณีศึกษาที่ 01 และ 03 ถูกออกแบบให้สามารถใช้พื้นที่ห้องอเนกประสงค์ในรูปแบบเดียว โดยมีการใช้แผงกั้น (partition) ที่สามารถเคลื่อนย้ายได้เมื่อมีความต้องการแบ่งหรือกั้นส่วนพื้นที่ภายในห้อง และ 2) ห้องอเนกประสงค์ที่สามารถรองรับการปรับรูปแบบพื้นที่ ได้แก่ กรณีศึกษาที่ 02 ถูกออกแบบให้มีการติดตั้งชุดประตูและผนังเลื่อนกันห้องเพื่อขยายพื้นที่ เชื่อมต่อพื้นที่ห้องอเนกประสงค์กับพื้นที่ใช้สอยส่วนอื่นที่อยู่ติดกัน เช่น ส่วนโถงอาคาร โถงห้องอเนกประสงค์ และเพื่อกั้นหรือแบ่งพื้นที่ใช้สอยออกเป็นส่วน ในกรณีที่มีความต้องการใช้พื้นที่ห้องอเนกประสงค์เพียงบางส่วนหรือเมื่อมีความต้องการใช้พื้นที่ในการจัดกิจกรรมหลายกิจกรรมในเวลาเดียวกัน

การใช้วัสดุ: จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาศาสนาสามารถจำแนกวัสดุที่พบตามประเภทของวัสดุ ได้แก่

- 1) Hard Finishes ได้แก่ หินอ่อน ผนังปูนฉาบเรียบทาสี มีความแข็งแรงทนทาน ทำความสะอาดง่าย ไม่ดูดซับเสียง
- 2) Semi-Hard Finishes ได้แก่ กระเบื้องยาง ผนังตกแต่งโครงไม้กรุลามิเนต มีความคงทนแข็งแรง แต่น้อยกว่าประเภทแรก ทำความสะอาดง่าย ไม่ดูดซับเสียง
- 3) Soft Finishes ได้แก่ พรม ผนังตกแต่งบุฟองยางกรุผ้า มีผิวสัมผัสที่นุ่ม สามารถดูดซับเสียงได้ดี
- 4) วัสดุผ้าเพดาน ได้แก่ ยิปซัมบอร์ดฉาบเรียบและอะคูสติคบอร์ด

จากการสัมภาษณ์ผู้ออกแบบผู้มีประสบการณ์ในการออกแบบอาคารสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ พบว่าผู้ออกแบบทั้งหมดได้ออกแบบห้องอเนกประสงค์โดยคำนึงถึงข้อกำหนดในการออกแบบที่ระบุตามเอกสารข้อกำหนดโครงการ (TOR: Terms of Reference) รวมถึง การสอบถามและเก็บข้อมูลการใช้พื้นที่ในอดีตและแนวโน้มในการใช้พื้นที่ในอนาคตจากผู้ใช้งานและผู้เกี่ยวข้องในสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ในแต่ละพื้นที่ สรุปได้ดังนี้

ด้านตำแหน่งของห้องและการเข้าถึงพื้นที่ มีการจัดแบ่งกลุ่มพื้นที่ภายในอาคารตามลักษณะการเข้าถึงพื้นที่ ได้แก่ กลุ่มพื้นที่ส่วนติดต่อหรือให้บริการแก่สาธารณะ (public area) กลุ่มพื้นที่ส่วนกึ่งสาธารณะ (semi-public area) และกลุ่มพื้นที่ส่วนที่ทำการข้าราชการสังกัดกระทรวงการต่างประเทศ (restricted area) โดยจัดตำแหน่งของห้องอเนกประสงค์ไว้ในตำแหน่งที่ใกล้กับพื้นที่ส่วนที่ติดต่อกับบุคคลภายนอก โดยคำนึงถึงระดับการเข้าถึงของผู้ใช้แต่ละกลุ่ม ตลอดจนการเชื่อมต่อและขยายพื้นที่ออกสู่ภายนอกเมื่อมีผู้ใช้พื้นที่มากกว่าจำนวนที่สามารถรองรับได้

ด้านขนาดและรูปแบบของห้อง กำหนดขนาดของพื้นที่จากจำนวนคาดการณ์คนเข้าใช้สูงสุด ผู้ออกแบบบางส่วนมีการพิจารณาโดยคำนวณจากกิจกรรมที่ใช้พื้นที่มากที่สุด คือ การจัดเลี้ยง

ด้านการใช้วัสดุ เลือกใช้วัสดุที่มีภาพลักษณ์ที่แสดงออกถึงแนวความคิดในการออกแบบ สามารถจัดซื้อได้ง่ายในท้องถิ่น เพื่อสะดวกต่อการดำเนินการก่อสร้างและจัดหาทดแทนในกรณีมีการเสียหายจากการก่อสร้างหรือภายหลังการใช้งาน ตลอดจนมีการนำเข้าวัสดุบางชนิดรวมถึงกำหนดให้มีช่างฝีมือเฉพาะทางจากไทยในการก่อสร้าง

2. ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการใช้งานพื้นที่ห้องอเนกประสงค์

จากการสัมภาษณ์บุคลากรประจำสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ห้องอเนกประสงค์พบว่า การประกอบพิธีและการจัดกิจกรรมของสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการ ประกอบด้วย เอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่ ผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุด มีหน้าที่กำหนดนโยบายและวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการต่าง ๆ โดยมีอัครราชทูต อัครราชทูตที่ปรึกษา รองกงสุลใหญ่ กำกับดูแลและติดตามการดำเนินงานในภาพรวม และมีบุคลากร พนักงานกระทรวงการต่างประเทศ ทีมประเทศไทยฝ่ายต่าง ๆ ตลอดจนทีมงานภายนอก เป็นฝ่ายปฏิบัติและดำเนินงาน

จากการสืบค้นข้อมูลข่าวกิจกรรมสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ และการสัมภาษณ์บุคลากรประจำสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่โครงการกรณีศึกษา พบว่าสามารถจำแนกประเภทของกิจกรรมได้ 4 กลุ่ม ดังนี้

- 1) กิจกรรมที่เกี่ยวกับพระราชพิธี เช่น พิธีลงนามถวายพระพรพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ พิธีทำบุญตักบาตรเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล รวมถึงพิธีวางดอกไม้จันทน์ในงานถวายพระเพลิงพระบรมศพ การดำเนินการจัดเตรียมพื้นที่

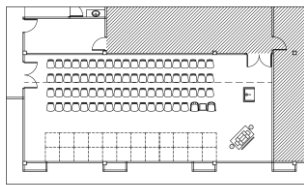
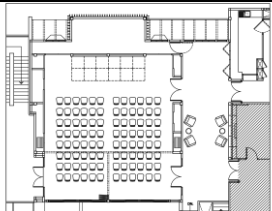
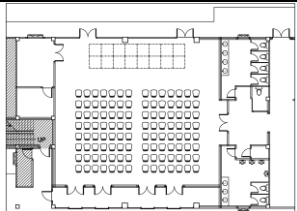
และองค์ประกอบทางกายภาพในการประกอบกิจกรรมจะยึดแนวทางปฏิบัติของสำนักพระราชวังในการกำหนดรายละเอียดสิ่งของ อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบพิธี ร่วมกับการประดับตกแต่งพื้นที่เพิ่มเติมตามความเห็นสมควรของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น การประดับผ้าสีประจำพระองค์ประดับดอกไม้

ภาพ 1 กิจกรรมที่เกี่ยวกับพระราชพิธี

ที่มา: ซ้าย (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ 2561), ขวา (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ 2561)

ตาราง 2 การใช้พื้นที่ห้องอเนกประสงค์ในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับพระราชพิธี

กรณีศึกษาที่ 01	กรณีศึกษาที่ 02	กรณีศึกษาที่ 03
		
ผู้ใช้งานพื้นที่ 70-80 คน	ผู้ใช้งานพื้นที่ 90-100 คน	ผู้ใช้งานพื้นที่ 100-120 คน

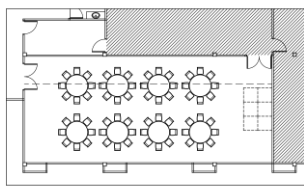
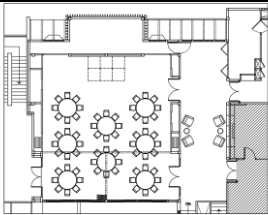
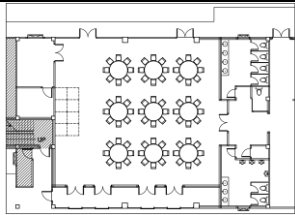
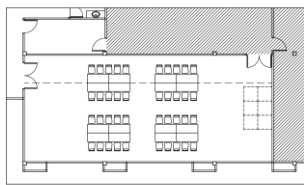
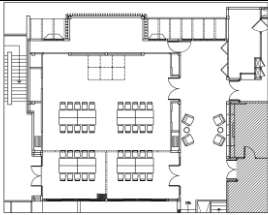
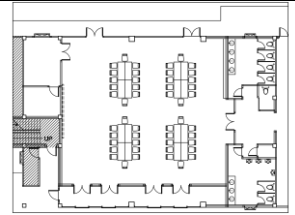
2) กิจกรรมการต้อนรับ รับรอง จัดเลี้ยง เช่น งานเลี้ยงพบปะสังสรรค์นักธุรกิจ การให้การต้อนรับคณะผู้เข้าเยี่ยมคารวะ กิจกรรมประเพณีที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการแสดงออกถึงความมีธรรมาภิบาล มีกำหนดแนวทางการจัดเตรียมพื้นที่และองค์ประกอบทางกายภาพในการประกอบกิจกรรมตามแนวทางปฏิบัติของกรมพิธีการทูต กระทรวงการต่างประเทศ โดยใช้แนวทางปฏิบัติดังกล่าวในกรณีที่มีการจัดการต้อนรับ รับรองและจัดเลี้ยงอาหารสำหรับอาคันตุกะและแขกกิตติมศักดิ์

ภาพ 2 กิจกรรมการต้อนรับ รับรอง จัดเลี้ยง

ที่มา: ซ้าย (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ 2561, ขวา (สถานกงสุลใหญ่ ณ แขวงสะหวันนะเขต 2561)

ตาราง 3 การใช้พื้นที่ห้องเนกประสงค์ในการจัดกิจกรรมการต้อนรับ รับรอง จัดเลี้ยง

กรณีศึกษาที่ 01	กรณีศึกษาที่ 02	กรณีศึกษาที่ 03
		
ผู้เข้าพักที่ 60-65 คน	ผู้เข้าพักที่ 60-65 คน	ผู้เข้าพักที่ 70-80 คน
		
ผู้เข้าพักที่ 45-50 คน	ผู้เข้าพักที่ 45-50 คน	ผู้เข้าพักที่ 45-50 คน

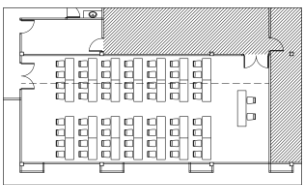
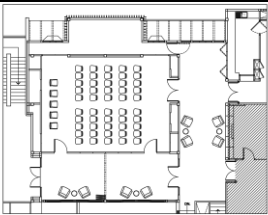
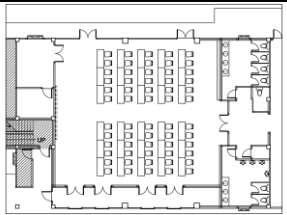
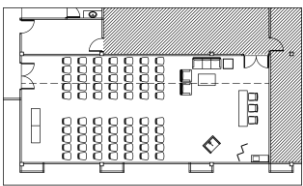
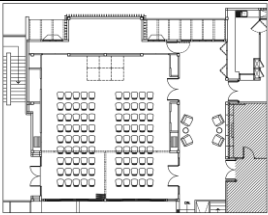
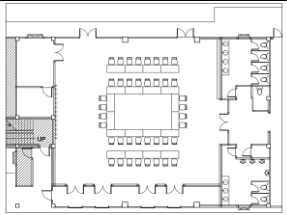
3) กิจกรรมการประชุม สัมมนา เช่น การจัดเสวนาเรื่องกฎหมายสำหรับคนไทย การบรรยายสรุป การจัดสัมมนา สำหรับนักธุรกิจ รูปแบบการจัดเตรียมพื้นที่จะพิจารณาจากวัตถุประสงค์ รูปแบบการประชุม และจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม

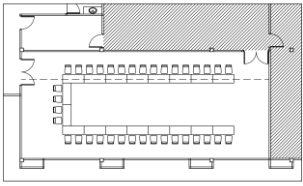
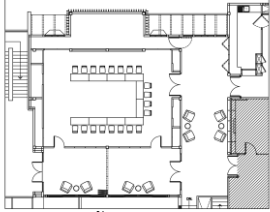
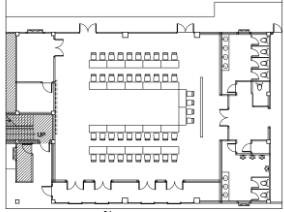

ภาพ 3 กิจกรรมการประชุม สัมมนา

ที่มา: ซ้าย (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ 2561), กลาง (สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองปิ่นัง 2561), ขวา (สถานกงสุลใหญ่ ณ แขวงสะหวันนะเขต 2561)

ตาราง 4 การใช้พื้นที่ห้องเนกประสงค์ในการจัดกิจกรรมการประชุม สัมมนา

กรณีศึกษาที่ 01	กรณีศึกษาที่ 02	กรณีศึกษาที่ 03
		
ผู้เข้าพักที่ 50-60 คน	ผู้เข้าพักที่ 55-60 คน	ผู้เข้าพักที่ 50-60 คน
		
ผู้เข้าพักที่ 75-80 คน	ผู้เข้าพักที่ 80-90 คน	ผู้เข้าพักที่ 40-50 คน

 ผู้เข้าพักที่ 30-35 คน	 ผู้เข้าพักที่ 20-25 คน	 ผู้เข้าพักที่ 45-50 คน
---	---	---

4) กิจกรรมอื่น ๆ เช่น การจัดหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับประชาชนไทย การจัดนิทรรศการและแสดงสินค้า การจัดงานเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม การเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร การจัดหน่วยบริการตรวจสุขภาพ การจัดเตรียมพื้นที่และองค์ประกอบทางกายภาพในการประกอบกิจกรรมจะถูกกำหนดขึ้นตามความเหมาะสมและเห็นสมควรของทีมงานผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม เว้นแต่เพียงบางกิจกรรมที่มีข้อกำหนดในการปฏิบัติ เช่น การเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร

ภาพ 4 กิจกรรมอื่น ๆ

ที่มา: ซ้าย (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ 2561), กลาง (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ 2561), ขวา (สถานกงสุลใหญ่ ณ แขวงสะหวันนะเขต 2562)

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาด้านการใช้พื้นที่เพื่อประกอบกิจกรรมแต่ละประเภท สามารถจำแนกกลุ่มของกิจกรรมตามลักษณะการดำเนินกิจกรรมตามมาตรฐานและข้อกำหนดในการประกอบกิจกรรม ได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กิจกรรมที่มีข้อกำหนดในการจัดกิจกรรม ได้แก่

1.1 กิจกรรมที่เกี่ยวกับพระราชพิธี ดำเนินการจัดเตรียมพื้นที่และองค์ประกอบทางกายภาพในการประกอบกิจกรรมตามแนวทางปฏิบัติของสำนักพระราชวัง

1.2 กิจกรรมการต้อนรับ รับรอง จัดเลี้ยง มีการกำหนดแนวทางการจัดเตรียมพื้นที่และองค์ประกอบทางกายภาพในการประกอบกิจกรรมตามแนวทางปฏิบัติของกรมพิธีการทูต กระทรวงการต่างประเทศ โดยใช้แนวทางปฏิบัติดังกล่าวในกรณีที่มีการจัดการต้อนรับ รับรองและจัดเลี้ยงอาหารสำหรับอาคันตุกะและแขกกิตติมศักดิ์

1.3 กิจกรรมอื่น ๆ เช่น การเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการจัดเตรียมพื้นที่ตามระเบียบของคณะกรรมการเลือกตั้ง เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 กิจกรรมที่ไม่มีข้อกำหนดในการจัดกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการต้อนรับ รับรอง จัดเลี้ยง กิจกรรมการประชุมสัมมนา บรรยายสรุป และกิจกรรมอื่น ๆ การจัดเตรียมพื้นที่และองค์ประกอบทางกายภาพในการประกอบกิจกรรมดังกล่าวจะถูกกำหนดขึ้นตามความเหมาะสมและเห็นสมควรของทีมงานผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม

คุณลักษณะขององค์ประกอบทางกายภาพภายในห้องอเนกประสงค์ที่เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ขั้นตอนและข้อกำหนดในการดำเนินกิจกรรม ตลอดจนจำนวนและประเภทของผู้ใช้พื้นที่ ทั้งนี้สามารถจำแนกองค์ประกอบทางกายภาพภายในห้องอเนกประสงค์เป็น 2 ลักษณะ คือ

1) องค์ประกอบทางกายภาพแบบถาวร (permanent) : คือองค์ประกอบที่มีลักษณะถาวร เปลี่ยนแปลงได้ยาก มักถูกกำหนดไว้ตั้งแต่ในขั้นการออกแบบ ประกอบด้วย วัสดุตลอดจนองค์ประกอบต่าง ๆ ของพื้น ผนัง ฝ้าเพดาน เช่น บัวพื้น บัวฝ้าเพดาน รูปแบบของดวงโคม หวีจ่ายลมเย็น

2) องค์ประกอบทางกายภาพแบบชั่วคราว (contemporary) : องค์ประกอบทางกายภาพประเภทนี้จะไม่ถูกติดตั้งภายในพื้นที่แบบถาวร ปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ง่าย เคลื่อนย้ายสะดวก น้ำหนักเบา เมื่อมีการปรับเปลี่ยนจะไม่ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างอาคารและองค์ประกอบทางกายภาพอื่น ๆ ที่มีอยู่เดิม ประกอบด้วย ผ้า幔 เวที ฉากหลัง บอร์ดนิทรรศการ อุปกรณ์ตกแต่งอื่น ๆ นำมาใช้ชั่วคราวเมื่อประกอบกิจกรรมแต่ละประเภททั้งการนำมาใช้โดยตรง เช่น การใช้ฉากหลัง (backdrop) การใช้บอร์ดนิทรรศการ หรือการนำมาใช้เพื่อปรับเปลี่ยนคุณลักษณะพื้นฐานขององค์ประกอบทางกายภาพภายในห้องอเนกประสงค์เดิมที่มีอยู่ เช่น การปูพรมเพื่อช่วยในการดูดซับเสียง การประดับผ้าในงานพระราชพิธี เป็นต้น

ความต้องการคุณลักษณะขององค์ประกอบทางกายภาพที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกันระหว่างองค์ประกอบทางกายภาพภายในห้องอเนกประสงค์ที่มีอยู่เดิมและรูปแบบของกิจกรรม ด้วยสาเหตุนี้จึงนำมาสู่ปัญหาและอุปสรรคทางกายภาพที่เกิดจากการใช้พื้นที่ โดยสามารถจำแนกปัญหาดังกล่าวตามสาเหตุของการเกิดปัญหา คือ

1) องค์ประกอบทางกายภาพของห้องอเนกประสงค์ไม่ถูกจัดเตรียมให้สามารถรองรับการใช้พื้นที่ได้ เช่น ความไม่เพียงพอของพื้นที่สนับสนุนกิจกรรม ความไม่สะดวกในการเข้าถึงพื้นที่สำหรับบุคคลที่มีข้อจำกัดทางร่างกาย ระบบประกอบอาคารไม่ยืดหยุ่นในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งมีสาเหตุจากข้อจำกัดต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการออกแบบ ตลอดจนความไม่ชัดเจนในรายละเอียดข้อกำหนดและปัจจัยที่ต้องพิจารณาในการออกแบบ

2) การใช้พื้นที่ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์แรกเริ่มในการออกแบบ เช่น ความต้องการในการรองรับจำนวนผู้ใช้พื้นที่มากเกินไปเกินความสามารถในการจุคนของพื้นที่ ซึ่งมีสาเหตุจากการสื่อสารระหว่างผู้ออกแบบและผู้ใช้พื้นที่

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีการใช้ห้องอเนกประสงค์เพื่อประกอบกิจกรรมอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง สามารถแบ่งประเภทของกิจกรรมได้ ดังนี้ 1) กิจกรรมที่เกี่ยวกับพระราชพิธี 2) กิจกรรมการต้อนรับ รับรอง จัดเลี้ยง 3) กิจกรรมการประชุม สัมมนา 4) อื่น ๆ กิจกรรมแต่ละประเภทมีความต้องการด้านคุณลักษณะและองค์ประกอบทางกายภาพของห้องอเนกประสงค์แตกต่างกันตามรูปแบบของกิจกรรม โดยสามารถสรุปสภาพทางกายภาพที่สัมพันธ์กับการใช้งานห้องอเนกประสงค์เพื่อประกอบกิจกรรมแต่ละประเภทได้ดังนี้

ตาราง 5 สภาพทางกายภาพที่สัมพันธ์กับการใช้งานห้องอเนกประสงค์เพื่อประกอบกิจกรรมแต่ละประเภท

	กิจกรรมเกี่ยวกับพระราชพิธี	กิจกรรมการต้อนรับรับรอง จัดเลี้ยง	กิจกรรมการประชุมสัมมนา	กิจกรรมอื่น ๆ
รูปแบบของห้อง	พื้นที่ห้องอเนกประสงค์ควรสามารถปรับรูปแบบ ขนาด ให้มีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้พื้นที่ ลักษณะกิจกรรม ตลอดจนสามารถรองรับการใช้งานพื้นที่ในกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกันในเวลาเดียวกัน			
การใช้วัสดุ	คุณสมบัติทั่วไป : แข็งแรงทนทาน ทนรอยขีดข่วน ปลอดภัย ทำความสะอาดง่าย			
	คุณสมบัติเฉพาะที่เหมาะสมกับการใช้งาน : -	คุณสมบัติเฉพาะที่เหมาะสมกับการใช้งาน : -	คุณสมบัติเฉพาะที่เหมาะสมกับการใช้งาน : ดูดซับเสียงและกันเสียงได้เป็นอย่างดี	คุณสมบัติเฉพาะที่เหมาะสมกับการใช้งาน : -
	ภาพลักษณ์: หูหว่า แสดงออกถึงภาพลักษณ์ความเป็นไทย	ภาพลักษณ์ : อบอุ่น เป็นกันเอง	ภาพลักษณ์ : เป็นทางการ	ภาพลักษณ์ : ไม่เป็นทางการ เรียบง่าย
พื้นที่กิจกรรมสนับสนุน	พื้นที่กิจกรรมสนับสนุนทั่วไป : ห้องน้ำ ห้องเก็บของ			
	พื้นที่กิจกรรมสนับสนุนเฉพาะกิจกรรม :			
	ห้องรับรอง	ห้องเตรียมอาหาร ห้องรับรอง	ห้องควบคุม ห้องเตรียมอาหาร	ห้องควบคุม

การจัดพื้นที่ห้องอเนกประสงค์เพื่อประกอบกิจกรรมแต่ละประเภทอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมีความต้องการองค์ประกอบทางกายภาพที่ต่างกัน จึงทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกันระหว่างองค์ประกอบทางกายภาพภายในห้องอเนกประสงค์และรูปแบบของกิจกรรมบางประการ ด้วยสาเหตุนี้จึงนำมาสู่ปัญหาและอุปสรรคทางกายภาพที่เกิดจากการใช้พื้นที่ โดยสามารถจำแนกปัญหาดังกล่าวตามสาเหตุของการเกิดปัญหา คือ

- 1) องค์ประกอบทางกายภาพของห้องอเนกประสงค์ไม่ถูกจัดเตรียมให้สามารถรองรับการใช้พื้นที่ได้
- 2) การใช้พื้นที่ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์แรกเริ่มในการออกแบบ

ข้อเสนอแนะ

สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ห้องอเนกประสงค์เพื่อประกอบพิธีทางการทูตและกิจกรรมอื่น ๆ หลากหลายรูปแบบตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์กระทรวงการต่างประเทศเป็นประจําอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพตามรูปแบบของกิจกรรมและประเภทของผู้ใช้งาน และแก้ไขปัญหาและอุปสรรคทางกายภาพที่เกิดจากการใช้พื้นที่ จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการ จัดทำรายละเอียดข้อกำหนดการออกแบบ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดรายละเอียดพื้นที่ใช้สอย ปัจจัยและเกณฑ์กำหนดสภาพทางกายภาพที่ต้องพิจารณาในการออกแบบพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ปรับปรุงอาคารสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ และผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ดังนี้

ด้านตำแหน่งและการเข้าถึงพื้นที่ห้องอเนกประสงค์ กำหนดให้ตำแหน่งของห้องอเนกประสงค์อยู่ใกล้ทางเข้าออกของอาคารชั้นที่ 1 และไกลจากพื้นที่ส่วนที่ทำการฯ (restricted area) มากที่สุด หากอยู่ที่ชั้น 2 ของอาคาร ต้องสามารถเข้าถึงพื้นที่ได้จากทางเข้าภายนอกอาคารโดยไม่ผ่านพื้นที่ส่วนที่ทำการภายในอาคาร ทางเข้าออกพื้นที่ประกอบด้วยทางเข้าออกภายในและภายนอกอาคารและกำหนดให้มีทางเข้าออกตามกลุ่มผู้ใช้ชัดเจนประกอบด้วยทางเข้าออกสำหรับผู้ใช้งานภายในและส่วนบริการ พร้อมระบบควบคุมการเข้าออก

ด้านขนาดและรูปแบบของห้องอเนกประสงค์ กำหนดขนาดพื้นที่ใช้สอยโดยพิจารณาจากข้อมูลการใช้และแนวโน้มการใช้พื้นที่ในอนาคตของแต่ละที่และคำนึงถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบของพื้นที่ให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม เช่น การขยายเชื่อมต่อ หรือแบ่งพื้นที่ พร้อมจัดเตรียมอุปกรณ์ระบบไฟฟ้าให้ครบถ้วน เช่น สวิตช์ไฟ - ระบบปรับอากาศ เติร์บไฟฟ้า เป็นต้น

ด้านองค์ประกอบทางกายภาพภายในห้องอเนกประสงค์ จำแนกองค์ประกอบทางกายภาพภายในห้องอเนกประสงค์เป็น 2 แบบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบทางกายภาพแบบถาวร (permanent) เช่น วัสดุและองค์ประกอบพื้น ผนัง ฝ้าเพดาน อุปกรณ์งานระบบไฟฟ้า จำเป็นต้องมีคุณลักษณะพื้นฐานที่สามารถรองรับการใช้งานได้ทุกกิจกรรม คือทนทาน ดูแลรักษาง่าย ปลอดภัย ปราศจากสารพิษ ตลอดจนสามารถจัดซื้อได้ง่ายในท้องถิ่นเพื่อสะดวกต่อการจัดหาทดแทนในกรณีมีการเสียหายภายหลังการใช้งาน 2) องค์ประกอบทางกายภาพแบบชั่วคราว (contemporary) เช่น ฉากหลัง (backdrop) อุปกรณ์ตกแต่งอื่น ๆ จำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการใช้งานแต่ละกิจกรรม เช่น รูปแบบ สี สัน

ด้านพื้นที่กิจกรรมสนับสนุน จัดเตรียมห้องและพื้นที่กิจกรรมสนับสนุนที่จำเป็น ประกอบด้วย ห้องน้ำ ห้องเก็บของ ห้องเตรียมอาหาร ห้องควบคุม

อื่น ๆ เช่น การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ มีห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ โดยคำนึงถึงการติดตั้งอุปกรณ์ ขนาดและการจัดพื้นที่ใช้งานที่สะดวกและปลอดภัย มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่ เช่น ลิฟต์ ทางลาด

บรรณานุกรม

กระทรวงการต่างประเทศ. **“ข่าวกิจกรรมกระทรวงฯ และสถานทูต.”** สืบค้น 2 ตุลาคม 2561.

<http://www.mfa.go.th/main/th/news3/6888>.

———. **“นโยบายการต่างประเทศ.”** สืบค้น 2 ตุลาคม 2561. <http://www.mfa.go.th/main/th/policy>.

———. **“สถานเอกอัครราชทูตไทยในต่างประเทศ.”** สืบค้น 2 ตุลาคม 2561. <http://www.thaiembassy.org/>.

ไตรวัฒน์ วิริยะศิริและกุลธิดา แสงนิล. **แนวทางการบริหารปรับปรุงและก่อสร้างสถานเอกอัครราชทูตไทยและสถานกงสุลใหญ่ไทย.** ม.ป.ท., 2555.

นิติศักดิ์ ขอบดำรงธรรม. กรรมการผู้จัดการบริษัท PLAN ARCHITECT Co., Ltd. **สัมภาษณ์,** 21 มีนาคม 2562.

ประหยัด ดิษฐเนตร. เลขานุการโทประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์. **สัมภาษณ์,** 26 กุมภาพันธ์ 2562.

วทัญญู เทพหัตถ์. กรรมการผู้จัดการบริษัท กุฎาคาร จำกัด. **สัมภาษณ์,** 14 มีนาคม 2562.

สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ. **คำศัพท์-คำย่อทางการทูตและการต่างประเทศ.** กรุงเทพฯ: หจก.ภาพพิมพ์, 2556.

สถานกงสุลใหญ่ ณ แขวงสะหวันนะเขต. **“ข่าวที่น่าสนใจและกิจกรรม.”** สืบค้น 2 ตุลาคม 2561.

<http://www.thaisavannakhet.com/savannakhet/th/>.

สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองปีนัง. **“ข่าวกิจกรรม.”** สืบค้น 2 ตุลาคม 2561.

<http://www.thaiembassy.org/penang/th/news/4026>.

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์. **“ข่าวกิจกรรม.”** สืบค้น 2 ตุลาคม 2561.

<http://www.thaiembassy.org/kualalumpur/th/news/3827/page-3.html>.

สรศักดิ์ ธรรม์ครกุล. กรรมการผู้จัดการบริษัท AXIS ARCHITECT Co., Ltd. **สัมภาษณ์,** 27 กุมภาพันธ์ 2562.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. **“พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554.”** สืบค้น 2 ตุลาคม 2562.

<http://www.royin.go.th/dictionary/>.

เยาวลักษณ์ สุทธิมนัส. กงสุลประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ แขวงสะหวันนะเขต. **สัมภาษณ์,** 14 พฤษภาคม 2562

อมรรัตน์ กังวาลโชติ. เจ้าหน้าที่ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองปีนัง. **สัมภาษณ์,** 28 มีนาคม 2562

อารี ยอดประสิทธิ์. เจ้าหน้าที่ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองปีนัง. **สัมภาษณ์,** 28 มีนาคม 2562